

ใครมีสิทธิ

อ่านเรื่องที่น่าย ก. นางสาว ข. ไปขอข้อมูลข่าวสารแล้วหน่วยงานปฏิเสธ ก็ไปใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ท่านก็พิจารณาให้เปิดเผยบ้าง ให้ยกอุทธรณ์บ้าง วันนี้มีเรื่องที่ยากให้หน่วยงานของรัฐได้เข้าใจอีกมุมหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารครับ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก โดยพันเอกเก่ง ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ได้มีหนังสือถึงผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาจังหวัด ก. ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลูกค้าของธนาคารรายนางร้อย กับเพื่อนอีก ๒ คน ว่าได้นำที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔๕ จดจำนองเป็นประกันเงินกู้จำนวนเท่าใด และสถานะชำระเงินกู้ให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ได้มีการชำระหรือไม่ และที่ดินแปลงดังกล่าวได้พ้นภาระการจำนองแล้วหรือไม่อย่างไร ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๔ ธนาคารฯ จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลไม่ได้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ซึ่งตอนนี้มีฐานะเป็นผู้อุทธรณ์แล้ว จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือไปขอข้อมูลข่าวสารต่อธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาจังหวัด ก ปฏิเสธการเปิดเผย ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ จึงเป็นการใช้สิทธิในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการขอและอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว กรณีนี้จึงมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า พันเอกเก่ง เป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ กรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย ให้ประชาชนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนเองเพื่อปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ ไม่ได้ให้สิทธินี้แก่หน่วยงานของรัฐ การขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ย่อมเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมของราชการหรือตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อพันเอกเก่ง ในฐานะผู้อุทธรณ์ ซึ่งปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ได้ยื่นคำขอในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงไม่รับไว้พิจารณา

ผมได้รับคำหารือไปทางโทรศัพท์อยู่เรื่อยๆ ครับ ในประเด็นการขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน หรือหน่วยงานของรัฐขอจากธนาคารของรัฐ คำตอบก็แนวนี้นี้แหละครับ และยังต้องหาตัวอย่างคำวินิจฉัยส่งไปให้ดูด้วย หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(สค ๑๘/๒๕๖๑)

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”